

Ingrid de Vries

De violist

Ambo|Anthos
Amsterdam

Voor Gea

*Remember me, remember me,
but ah, forget my fate*

Henry Purcell,
uit: *Dido and Aeneas*

Laurens, 2014

Van Leeuwarden naar Zoutkamp

Ik pak de autosleutel van het gangkastje en klem hem in mijn hand. Ik ga. Eindelijk.

Op de weg is het rustig. Bomen schuiven voorbij, een fietser komt en gaat, stoplichten worden rood en weer groen. Wanneer de huizen zijn achtergebleven volg ik de witte streep. Grijs glijdt de weg onder me door, de witte streep in het midden glijdt mee.

Lekker warm is het in de auto. Ik zet de radio aan, zing mee met Beethovens Negende. Zo nu en dan rijdt een auto me tegemoet, aan de andere kant van de streep. Ik kom door dorpjes en plaatsjes en niemand hoeft me te vertellen welke kant ik op moet. Dat weet ik precies.

Aan weerszijden wordt het land leger en weidser. Voor me uit, aan de horizon, tekenen bergen zich af tegen de lucht. Nooit geweten dat hier bergen zijn, ik ga erheen, naar die mooie bolle bergen, wit tegen blauw. Ze lijken wel wat op wolken. Mijn ogen doen het prima, ver weg, dichtbij, ik zie het allemaal perfect. In tijden heb ik me niet zo goed gevoeld. Vooruitgaan, bewegen, het is fijn. De bergen bewegen mee;

ga ik vooruit dan gaan zij achteruit, maar dat geeft allemaal niets, ik rij en ik rij en ik rij.

Ik volg de bordjes richting veerboot en parkeer voor een nieuw restaurant. Ik kan daar een visje eten maar dat doe ik liever bij een kraam. Aan een tafel in zo'n grote tent voel ik me ongemakkelijk. Verderop staat een bank, daar ga ik naar het water kijken.

Witblinkend ligt de boot in de zon, over de loopbrug gaan mensen aan boord. In de zomervakantie werkte ik op het eiland als ober. Altijd baantjes om het conservatorium te betalen, 's nachts bij de bakker, overdag studeerde ik viool. Al veel eerder had ik geleerd om weinig te slapen. Wakker blijven was veiliger.

Het ruikt hier naar mosselen en wier, in de verte is de zee diepblauw en nog verder weg ligt het eiland als een langgestrekte streep. Een viskraam zie ik nergens, vroeger waren er wel drie.

Ik moet weer verder. Waar heb ik nou de autosleutel gelaten? Het portier is open, de sleutel zit nog in het contact. Stom van me.

Nadat ik de weg op ben gedraaid kom ik op een rotonde. Bordjes geven de richting aan. Ik aarzel, overweeg om te keren, rij tweemaal de rotonde rond. Bij het derde rondje neem ik de afslag naar Zoutkamp.

Vanaf de weg zie ik alleen de masten. Dichterbij wordt het plaatje compleet: een paar kotters, een vrachtschip, een zeiljacht, de kade, de huizen.

Nu ik zo vlakbij ben wil ik het dorp toch liever voorbijrijden, maar de auto is me te snel af en slaat rechts af, richting

centrum. Voor een bakker in de Dorpsstraat is een pleintje met parkeerplaatsen. Vroeger was er op deze plek geen bakker. En ook geen pleintje. Dat is mooi, dan kan ik meteen rechtsomkeert maken. Wat heb ik hier te zoeken?

Eerst een gevulde koek tegen de honger, daarna terug naar huis.

De bakker heeft geen gevulde koeken. Achter in de winkel kun je koffiedrinken, ik neem er een roombroodje bij. Afgezien van de vrouw achter de toonbank is de zaak verlaten, er zeurt een achtergrondmuziekje en op de tafels staan vaasjes met bloemen. Ik overweeg een tweede kop koffie maar de vrouw bekijkt me nieuwsgierig en ik ben bang dat ze een praatje gaat maken. Ik sta op en reken af.

In de auto is het koud, zodra ik ga rijden zal het snel genoeg warm worden. Is dit nou de Dorpsstraat of niet? Toch even kijken. Ik stap weer uit. Waar laat ik nu de sleutel?

Als dit de Dorpsstraat is, waar komt dit pleintje dan vandaan? Achter de bakker staat een laag gebouw; wanneer ik eromheen loop zie ik dat het de Spar is. Mijn ouderlijk huis moet hier vlakbij zijn, ja, nu zie ik het, aan de overkant van de straat. Het is verbouwd. Er zit nu een dakkapel op en rechts naast de voordeur is er een groot raam bij gekomen. Boven het raam hangt een bord: HAIRFASHION. Het huisnummer is 10 en dat klopt niet want het was 5, maar het is wel hetzelfde huis. Ik steek de straat over, sta nu vlakbij, ik zou de bakstenen kunnen aanraken, het mos tussen de voegen. Het gangetje, de smalle trap naar boven, moeder die zegt: Je bent een leugenaar.

De voordeur gaat open en er verschijnt een vrouw die ik niet ken. Ik sta hier vast te lang want ze vraagt: 'Kan ik u

ergens mee helpen?' Ze is jong, kan niet weten wie ik ben.

'Ik keek naar uw kapperszaak,' zeg ik. 'Of is het niet uw kapperszaak?'

'Jazeker. Al bijna twintig jaar.' Ze kijkt naar mijn lange haar. 'Wilt u geknipt worden?'

'Vroeger was hier geen kapper.'

'Bent u hier bekend?'

'Ik kom hier vandaan, heb in dit huis gewoond.'

'Wanneer was dat? Uw familie ken ik waarschijnlijk wel.'

'Lang geleden. U was vast nog niet geboren.'

Ze lacht. 'Mensen schatten me altijd jonger dan ik ben. Wilt u niet even binnenkomen? Ik heb net koffiegezet en er zijn nog geen klanten.'

'Ik moet weer door, kwam toevallig langs omdat ik bij de bakker... en nog bedankt voor de lekkere koffie.'

Ze is even stil, zegt dan: 'U hebt toch geen koffie gehad? Jammer, anders had u uw oude huis kunnen zien. Volgende keer beter, u bent altijd welkom.' Ze knipoogt. 'En de koffie is hier altijd lekker.'

Terwijl ik de straat oversteek voel ik haar ogen in mijn rug. Wanneer ik omkijk is ze weg. Ik loop langs de Spar terug naar de bakkerij. Mijn auto staat er nog maar ik stap niet in.

Het is niet ver, mijn benen weten de weg. Ik moet naar Guido. Voor hem ben ik gekomen.

Ik weet niet of hij hier nog woont, of hij nog leeft.

Zijn huis is niet veranderd. Ik blijf op de stoep staan en probeer door de ramen naar binnen te kijken. In de voorkamer staat een bank die me niet bekend voorkomt, verder kan ik niet veel zien. Op de eerste verdieping is het raam een stuk-

je opengeschoven. Misschien gaat hij zo vioolspelen. Er rijdt een auto voorbij, verderop roept een kind. Geen enkel geluid vanuit het huis. Toch hoor ik ze weer, de klanken van toen. Met volle kracht komen ze terug. Het geluid overrompelde me. Het trok aan me, dwong me, duwde me naar de plek waar het vandaan kwam, ik voelde het in mijn hele lijf, juichend, schurend, zo heftig en zo mooi dat het pijn deed. Alsof ik slaapwandelde liep ik naar de deur en belde aan. Het moest. Het kon niet anders.

Ik steek de straat over en kijk vanaf de overkant naar zijn voordeur. Daar stond ik, een jongen nog. Ik belde aan en hij deed open. Nu bel ik niet aan. Ik draai me om en loop terug naar de auto. In een mist van tranen rijdt ik naar huis. Ik huil om alles waar ik spijt van heb, om zijn toewijding en vriendschap die ik heb verraden door ervandoor te gaan. En nu doe ik weer hetzelfde. Ervandoor gaan.

DEEL I

De klank van de maan

Guido, 1964

Zoutkamp

Als Guido toen niet was gestopt met spelen om een vingerzetting te noteren, had hij de bel niet eens gehoord. Hij was bezig met de Chaconne, een van de mooiste en ondoorgroenlijkste stukken voor de viool. De Mount Everest van het vioolrepertoire. Technisch en muzikaal moest je echt alles uit je viool halen en dan nóg bereikte je de top niet.

Toen hij de bel hoorde keek hij uit het raam en zag beneden op de stoep iemand staan, een man of vrouw, van bovenaf kon hij het niet goed zien. Hij vroeg zich af wie het kon zijn – hij woonde pas sinds kort in Zoutkamp – en hij liep naar beneden en deed de deur open.

Op het hoge stoepje stond een jongen, tienerleeftijd. Hij droeg een vuile broek, een strak jack en rubberlaarzen. Wat opviel waren zijn donkere ogen die iets dwingend hadden. Hij stond kaarsrecht, zijn armen langs zijn lijf, en zei niets.

Guido wachtte tot hij zijn mond zou opendoen en toen er niets kwam vroeg hij waarom hij had aangebeld.

De jongen leek bij zijn positieven te komen. ‘De muziek... wat was dat voor muziek?’